



DEN NORSKE KYRKJA

Bjergvin bispedømeråd

Kyrkjevalet - overordna problemstillingar - høyringsfråsegn frå Bjergvin bispedømeråd vedteke i møte 13. november 2020.

Bjergvin bispedømeråd takkar for høvet til å gje høyringssvar om overordna problemstillingar knytt til kyrkjevalet.

Kap. 2 Modell for listeval ved val av leke til bispedømeråd og Kyrkjemøtet

Modell A: Nominasjonskomiteens liste og andre lister, forbedra utgåve av dagens ordning

Modell B: Modell med utgangspunkt i sjølvstendige lister. Det blir sett opp ein nominasjonskomite dersom det ikkje kjem inn andre lister.

I tillegg er det i sak til Kyrkjerådet, KR 56/20 skildra ytterlegare to modellar som ikkje er med i høyringsnotatet, fordi dei blir sett på som meir kompliserte:

Modell C: Tek utgangspunkt i sjølvstendige lister, med nominasjonskomité ved berre ei liste.

Modell D: Tek utgangspunkt i sjølvstendige lister, med listekomité ved berre ei liste (skal få fram ei liste med ein annan kyrkjepolitsk profil enn den første lista)

Høyrings spørsmål listeval:

Hvilken modell ønsker du/dere? [A / B / Ingen av dem / Ingen mening]

Framlegg til vedtak: A2 – vedteke med 5 stemmer

Mindretalet på 4 stemmer ønskjer modell B

Har du/dere merknader til spørsmålet om modellvalg?

[Fleirtalet sine merknader

Modell A2 Ei felles liste sett saman av innspel frå kyrkjepolitiske nominasjonsgrupper og sokneråd.

For å unngå problemet med asymmetriske lister der du ved å stemma på nominasjonskomiteens liste risikerer å gje stemme til kandidatar du slett ikkje er enig med, foreslår vi ein alternativ modell med berre ei liste.

Denne modellen tek omsyn til at kyrkjevalet er eit personval, noko som også viser seg i valordninga ved at ein kan gje tilleggsstemme til inntil tre kandidatar. Vårt inntrykk er at ein del sokneråd til dømes vil ha inn ein lokal kandidat, ein kandidat dei kjenner og har tillit til, til dels uavhengig av kyrkjepolitiske synspunkt. I og med at dei fleste veljarane ikkje har oversyn over kva saker som blir aktuelle i valperioden, ønskjer dei ein person dei har tillit til som dei trur kan ta stilling til desse sakene på ein god måte. Samstundes er det viktig å kunna identifisera kandidatar ein er enig med, noko denne modellen også gjer mogeleg.

- Kvar nomineringsgruppe og nominasjonskomiteen får foreslå inntil 14 namn
- Kandidatane på lista er merka med kva nomineringsgruppe dei er foreslått av evt. som soknerådskandidat/nominasjonskomiteens kandidat.
- Lista kan vera sirkulær, så ingen står øvst eller nedst. Kandidatane kan elles grupperast etter f.eks. forslagsstillar.
- Kvar kandidat får ei stemme, tre kandidatar kan få ekstrastemme av veljarane. Dette er gjeldande ordning ved soknerådsvalet og ved bispedømerådsvalet i 2015 i dei bispedøma der det berre var ei liste.

- Ulempe: Lista kan bli lang.

- Fordel: Ein unngår listestemmer og dermed at nokon stemmer på ein kandidat dei ikkje vil ha inn.
- Ein unngår også risiko for å gå tom for ei liste eller at valet ikkje er hemmeleg fordi det går an å sjå kva liste ein har brukt.
- Med denne modellen, kan ingen kandidatar førehandskumulerast. Det gjev meir makt til veljarane enn til nomineringsgruppene der ein kan risikera at veldig få personar set opp ei liste og bestemmer rekkefølga.
- Den praktiske gjennomføringa av valet vil bli enklare når det er berre ei liste.

- Modell A2 må gjerne ha forenkla ordning med val av nominasjonskomite, som foreslått i modell B. Dette vil vera effektivt og kan gjennomførast utan store fysiske møte i prostiet.
- Ein slik modell medfører at fristen for å ha klar ei liste blir halden, ein treng ikkje ha ein andre runde dersom det berre blir liste frå ei nomineringsgruppe eller ingen lister i det heile (modell C og D)
- Kandidatane representerer til saman nokså stor breidde.

Mindretalet sine merknadar:

Erfaringane med assymetriske lister frå vala i 2015 og 2019 viser etter vår meining at ei ordning med sjølvstendige nomineringsgrupper som stiller til val bør verta normalen i val til bispedømeråd og Kyrkjemøtet. Kun dersom det ikkje er nokon nomineringsgruppe som stiller til val bør det settast ned ein nominasjonskomite i bispedømet. Det bør og regelfestast at nomineringsgrupper kan be om innspel på kandidatar frå sokna.

Alle modellar har styrker og veikskaper. Modell B vil rydde av vegen mange av utfordringane frå vala i 2015 og 2019. Samtidig kan det stillast spørsmål om modellen kan vere uheldig om det berre vert stillt ei liste. Bjørgvin bispedømeråd vil likevel at kyrkja både skal forutsette og legge til rette for at valet til bispedømeråd og Kyrkjemøtet framover skal skje mellom alternative lister som samlar seg om eit felles program. Valet i 2019 viser at lister alt har etablert seg og at fleire grupperingar har lyst til å vere med å utvikle det kyrkjelege demokratiet vidare og gje veljarane opplyste og tydelege alternativ å velgje mellom]

Har du/dere merknader til forslaget om forenklet ordning for valg av nominasjonskomité?

[Vi støttar denne ordninga]

Kap. 3 Høve til å supplere lister og kandidatar ved val til sokneråd

Dagens ordning er at det skal opnast for supplerande nominasjon når lista til soknerådsvalet innheld for få namn. Kyrkjerådet foreslår at det blir opna for supplerande nominasjon uansett kor mange som står på lista.

Høyringsspørsmål supplering:

Fire alternativ:

1. Fortsette dagens ordning, med supplerende nominasjon bare ved for få kandidater.
2. Åpne for supplerende nominasjon uansett hvor mange kandidater det er på Nominasjonskomiteens liste.
3. Åpne for en utsatt frist for innlevering av lister fra andre grupper.
4. Åpne for både supplerende nominasjon uansett og en utsatt frist for innlevering av lister fra andre grupper.

Hvilket alternativ ønsker du/dere? [Støttar kyrkjerådet si innstilling, alternativ 2]

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

[Supplerande nominasjon er enklare enn å stilla eiga liste i tillegg til nominasjonskomiteen si liste, og det opnar for meir engasjement rundt soknerådsvalet. Det er truleg lite realistisk å forventa meir enn ei liste dei aller fleste stader, og då er dette ein enkel måte å tilby alternativ på. Det er ein fordel at ein kan opna for supplerande nominasjon uansett kor mange nominasjonskomiteen har på lista i utgangspunktet, for å unngår vi ein «dersom-viss» regel som er vanskeleg å kommunisera.]

Kap. 4 Kommunikasjon om lister og kandidatar ved val av bispedømeråd og Kyrkjemøtet

Høyringsnotatet har tre alternativ

Alternativ 1: Samme ordning som i 2019, men med noen forbedringer. Listene har hovedansvaret, men valgrådet skal utarbeide en felles presentasjon som blir tilgjengelig digitalt og fysisk i valglokalene.

Alternativ 2: Valgrådet utarbeider en presentasjon som inneholder informasjon om lister og kandidater. Hver liste får anledning til å skrive en kort tekst om listen som blir brukt i presentasjonen. Hver enkelt kandidat får mulighet til å skrive en kort tekst som svar på spørsmålet «Hva vil du jobbe for hvis du blir valgt?»

Alternativ 3: Alt ansvaret for å presentere lister og kandidater ligger hos listene. Listenes materiale kan legges i valglokalet, også hvis ikke alle listene har levert materiale. Kirkevalget.no vil måtte ha lenke til listenes nettsider.

Høyringssspørsmål kommunikasjon

Hvilket alternativ ønsker du/dere? [Alternativ 1]

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

[Dette er eit spørsmål for å informere medlemmane om valet der det er argument for dei ulike alternativa. Kommunikasjonen om dei ulike listene sitt program og kandidatar bør i all hovudsak vere listene sitt ansvar. Samtidig kan det vere utfordrande for grupperingane som stiller til val å nå alle medlemmene i kyrkja. Det talar for at kyrkja har eit medansvar om kva dei ulike listene står for.]

Kap 5 Tid og stad for val

Høyringssspørsmål tid og stad for val

Kirkeloven § 4 fastsatte at «kirkelige valg holdes samtidig med, og i lokaler i umiddelbar nærhet av, valg til Stortinget eller fylkesting og kommunestyre». Bør denne bestemmelsen videreføres?

[Alternativ 1 Ja, dette bør fastsettes i kirkevalgreglene.

Alternativ 2 Nei]

Alternativ 2 fekk 7 stemmer, alternativ 1 fekk 2 stemmer.

Har du/dere merknader til dette spørsmålet? [Ut frå prinsippet om lik handsaming av ulike trus- og livssynssamfunn, og med eit ønskje om å skilje tydeleg mellom kyrkjelege og statlege/kommunale organ, meiner Bjørgvin bispedømeråd at kyrkja sine val ikkje bør skje på same tid og i eit nærliggande lokale til dei offentlege vala]

Kap 6 Personvalreglar (sperregrense og stemmetillegg)

Høyringssspørsmål personvalreglar

Jeg/vi ønsker fortsatt sperregrense og stemmetillegg ved valg av menighetsråd. [Enig]

Har du/dere merknader til dette spørsmålet? [Ingen merknad]

Jeg/vi ønsker fortsatt sperregrense for Nominasjonskomiteens liste ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dette forslaget innebærer også å beholde dagens ordning med stemmetillegg på lister fra nomineringsgrupper.

[Alternativ 1 Enig

Alternativ 2 Uenig]

Alternativ 2 fekk 8 stemmer, alternativ 1 fekk 1 stemme

Har du/dere merknader til dette spørsmålet?

[Alternativ 2: Det ryddigaste overfor veljarane er å ta bort sperregrense og stemmetillegg. Desse ordningane gjev mykje makt til dei som står bak listene.]

Kap 7 Førehandsstemming

Fire alternativ:

1. *Beholde dagens regel om minst ett kirkekontor i fellesrådsområdet i ordinær åpningstid.*
2. *Fastsette et minstekrav til åpningstid per uke per sokn, for eksempel minst to timer forhåndsstemming per uke i forhåndsstemmeperioden i alle sokn.*
3. *Fastsette felles nasjonale tidspunkt for forhåndsstemming. Dette vil da være et minimumskrav, valgstyrene kan organisere mer forhåndsstemming enn dette.*
4. *Minimumskrav som er direkte rettet mot de gruppene som har minst mulighet til å stemme digitalt: det skal som et minimum gjennomføres forhåndsstemming på institusjoner som ligger i soknet og på minst ett arrangement rettet mot unge.*

Høyringssspørsmål førehandsstemming

Hvilket alternativ ønsker du/dere? [3]

Har du/dere merknader til dette spørsmålet? [Førehandsstemming kan leggest til kvar gudstenestesøndag i perioden for førehandsstemming frå gudstenesta er slutt til kl. 14. Dette er enkelt å kommunisera og det vil gje førehandsstemming på fleire stader, det er kyrkjer i alle sokn, men ikkje kyrkjekontor alle stader.]